

De verwerking van beledigingen en complimenten

Een onderzoek naar het emotionele
Stroop effect en de rol van optimisme
bij dit effect

Eindwerkstuk Communicatie- en
informatiewetenschappen
Faculteit Geesteswetenschappen
Universiteit Utrecht

Door Rowin van Holsteijn (5499224)

Begeleider: dr. Marijn Struiksma

Datum: 22 januari 2016

Inhoudsopgave

1. Samenvatting.....	2
2. Inleiding	3
2.1 De emotionele Stroop-taak.....	3
2.2 De rol van optimisme	7
2.3 Hoofd vraag en hypothesen	10
3. Methode.....	11
3.1 Participanten.....	11
3.2 Materiaal	11
3.3 Design	14
3.4 Procedure	14
3.5 Analyse.....	15
4. Resultaten.....	15
5. Discussie en conclusie.....	18
6. Literatuurlijst.....	23
7. Bijlagen	25
7.1 Gebruikte stimuli.....	25
7.2 EXIT- vragenlijst	26
7.3 Life-Orientation Test-Revised	28
7.4 Deelnemersverklaring	29

1. Samenvatting

Dit is een onderzoek naar het emotionele Stroop effect in sociaal-evaluatieve taal en de rol van optimisme bij dit effect. Dit emotionele Stroop effect is al eerder aangetoond in een emotionele Stroop-taak waarin de reactietijd van participanten werd gemeten bij het benoemen van de kleur van een neutrale beschrijving, een belediging of een compliment die zowel op de participant zelf gericht waren als op een ander. Het lezen van neutrale beschrijvingen en beledigingen zorgde voor een interferentie-effect waardoor men langer deed over het benoemen van de kleur van dit soort woorden dan het benoemen van de kleur van complimenten. In het huidige onderzoek is er opnieuw gekeken naar dit effect maar dan door middel van een gemixt design in plaats van een geblokt design. Ook is er gekeken naar de rol van optimisme, omdat een optimistische houding mogelijk een invloed kan hebben op het verwerkingsproces van de beledigingen en complimenten en dit kan hierdoor weer van invloed zijn op het emotionele Stroop effect. Uit het onderzoek bleek dat er sprake was van een emotioneel Stroop effect in een gemixt design: beledigingen en neutrale beschrijvingen zorgden voor een langere reactietijd bij het benoemen van de kleur dan complimenten. Het optimisme van de participant had hier geen invloed op. Het ontvangen en verwerken van beledigingen en complimenten is hierdoor een gelijk proces: we schrikken allemaal van een belediging, ongeacht hoe positief of negatief we in het leven staan.

Sleutelwoorden: emotioneel Stroop effect, gemixt design, optimisme, *negativity bias*

2. Inleiding

Wij mensen hebben sociale belangen: we willen onder andere gerespecteerd worden en aardig gevonden worden (Brown & Levinson, 1987). Emoties signaleren wanneer deze belangen op het spel staan of wanneer deze bevorderd worden, ze weten namelijk precies wat we leuk vinden en wat we juist proberen te vermijden (van Berkum, 2016). Zo ook bij beledigingen en complimenten, die een rol kunnen spelen in het bedreigen of het behouden van onze sociale belangen. Van een compliment kunnen we blij worden omdat we zo het gevoel kunnen krijgen dat we leuk gevonden worden, terwijl we een belediging juist proberen te vermijden omdat deze ons verdrietig kan maken. Deze emoties ontstaan wanneer het compliment of de belediging belangrijk voor ons is in een positieve of negatieve zin. Wanneer we het compliment of de belediging relevant vinden en ons er betrokken bij voelen, signaleert onze emotie dit en zet deze emotie ons aan het handelen. Zo geven we aandacht aan de belediging of het compliment (van Berkum, 2016). Dit proces kan bij iedereen verschillen. Bij de een kan een belediging bijvoorbeeld hard komen, terwijl het de ander misschien niet zo veel doet. Dit verschil zou kunnen afhangen van de manier waarop een persoon in zijn of haar leven staat, ofwel hoe optimistisch een persoon over het algemeen is. In het huidige onderzoek wordt er gekeken naar deze verwerking van beledigingen en complimenten en de rol van optimisme bij dit proces.

2.1 De emotionele Stroop-taak

De emotionele Stroop-taak is een veelgebruikte methode om aan te tonen dat emotionele stimuli onze aandacht meer trekken dan neutrale stimuli (Williams, Mathews, & MacLeod, 1996). Deze taak is ontstaan vanuit de originele Stroop-taak, waarin participanten de kleur moeten benoemen van een bepaald woord (Stroop, 1935). Dit woord, is daarbij ook de naam van een kleur. Een voorbeeld hiervan is **rood**. Stroop merkte dat wanneer het kleurwoord en de kleur waarin het woord is geschreven incongruent zijn (**rood**), de reactietijd van het aangeven van de

kleur van het woord langer is dan wanneer deze kleuren congruent zijn (rood) (Stroop, 1935). Een verklaring hiervoor is dat men in de war kan raken bij zo'n kleurincongruentie. Door ons automatische leesproces denkt men bij het lezen van het woord rood direct aan rood: we kunnen woordbetekenissen niet negeren, aangezien deze het eerst de aandacht trekken (Stroop, 1935). Wanneer men dan ziet dat het woord in het groen geschreven staat, raken zij in de war. Men wilt het woord lezen, maar ziet tegelijkertijd de kleur van het woord. Hierdoor zijn er eigenlijk twee verschillende processen die door elkaar heenlopen en zo ontstaat er een interferentie: een kleine storing in de hersenen waardoor er een langere reactietijd ontstaat bij het benoemen van de kleur van het woord (Stroop, 1935). Dit wordt het Stroop effect genoemd.

Voor onderzoek naar emotie is deze Stroop-taak uitgebreid naar een emotionele Stroop-taak. In deze taak moeten participanten ook de kleur benoemen van een bepaald woord. Dit bepaalde woord is hier alleen geen naam van een kleur, maar een emotioneel woord: een woord dat onze aandacht kan trekken zoals *spin*, *begravenis* of *vakantie*. Uit onderzoek is gebleken dat men langer doet over het aangeven van de kleur van een emotioneel woord dan de kleur van een neutraal woord zoals *tafel* (McKenna & Sharma, 1995; Williams & Broadbent, 1986; Watts, McKenna, Sharrock, & Trezise, 1986). Emotionele woorden trekken meer aandacht (net zoals de woordbetekenis in de originele Stroop-taak) waardoor men minder aandacht heeft voor de taak. Naast een origineel Stroop effect bestaat er dus ook een emotioneel Stroop effect (Williams, Mathews, & MacLeod, 1996). Hierin is er net als in het originele Stroop effect sprake van een interferentie. Alleen ontstaat deze interferentie niet door een kleurincongruentie, maar doordat de emotionele woorden de aandacht trekken bij de lezer.

Verschillende onderzoeken hebben gekeken naar deze emotionele Stroop-taak door middel van het vergelijken van emotionele woorden en neutrale woorden. Binnen deze emotionele woorden kan er ook een onderscheid gemaakt worden tussen positieve, negatieve en neutrale emotionele woorden. Uit onderzoek blijkt dat vooral negatieve woorden voor een

langere reactietijd zorgen bij het benoemen van de kleur dan positieve woorden (Richards, French, Johnson, Naparstek, & Williams, 1992; McKenna & Sharma, 1995; De Mulder, Struiksma, & van Berkum, in voorbereiding; Bertels, Kolinsky, Pietrons, & Morais, 2011). Dit komt doordat wij mensen een zogenaamde *negativity bias* hebben (Rozin & Royzman, 2001). Negatieve stimuli hebben een groter effect op ons dan positieve stimuli en trekken daardoor eerder onze aandacht.

Naast dit onderscheid in valentie kan er nog een onderscheid gemaakt worden binnen emotionele woorden in de emotionele Stroop-taak. De drie verschillende soorten woorden kunnen namelijk ook persoonlijk relevant zijn voor iemand of juist niet. Wanneer iemand bijvoorbeeld bang is voor *spinnen*, zal dit woord voor meer interferentie zorgen en daardoor voor een langere reactietijd bij het benoemen van de kleur dan voor mensen die niet bang zijn voor spinnen (Thorpe & Salkovskis, 1997). Het woord trekt direct de aandacht bij een persoon met een spinnenfobie omdat hij of zij zich emotioneel betrokken voelt bij dit woord. Daarnaast zou bijvoorbeeld het woord *verliefd* voor een interferentie kunnen zorgen bij een persoon die zich verliefd voelt.

De Mulder et al. (in voorbereiding) maakten een combinatie van de drie verschillende emotionele woorden en de persoonlijke relevantie en noemden dit sociaal-evaluatieve taal. In hun onderzoek keken zij naar complimenten, beledigingen en neutrale beschrijvingen. De persoonlijke relevantie hebben de auteurs gemanipuleerd door deze woorden een bepaald perspectief te geven: de woorden werden gericht op de persoon die deze las. Er werd niet gekeken of iemand zich betrokken voelde bij een bepaald woord door persoonlijke eigenschappen (zoals de voorbeelden *spinnen* en *verliefd*) maar het woord werd betrokken 'gemaakt'. De complimenten, beledigingen en neutrale beschrijvingen werden in dit onderzoek in een zin geplaatst die gericht was op de persoon die het las en die gericht was op een ander: *Linda is knap* voor een persoon die Linda heet tegenover *Nienke is knap*. Er werd verwacht dat

het lezen van de eigen naam voor een nog groter interferentie-effect zou zorgen, aangezien het de eigen naam de aandacht kan trekken. Uit het onderzoek bleek dat beledigingen en neutrale beschrijvingen voor een langere reactietijd zorgden dan complimenten. Er was hier sprake van een emotioneel Stroop effect waarin dus naast de beledigingen, ook de neutrale beschrijvingen voor een langere reactietijd zorgden dan de complimenten (De Mulder et al., in voorbereiding). De verklaring die zij hiervoor gaven was dat de neutrale beschrijvingen ook als relevant gezien werden aangezien deze over de participanten gingen. Omdat deze beschrijvingen naast de beledigingen en complimenten werden getoond, kon de participant zich afvragen of de beschrijving positief of negatief bedoeld werd en dit zorgde voor aandacht. Het onderscheid van perspectief maakte in dit onderzoek geen verschil.

Het huidige onderzoek is een vervolg op het hierboven beschreven onderzoek. Er zal ook gekeken worden naar de sociaal-evaluatieve taal waarin er complimenten, beledigingen en neutrale beschrijvingen gebruikt worden in combinatie met een perspectief (woorden gericht op de participant of op een ander). In het onderzoek van de Mulder et al. (in voorbereiding) is er gekozen om de woorden af te beelden in een zinscontext omdat er in het dagelijks leven meer gebruik wordt gemaakt van zinnen dan woorden. Daarnaast is het gemakkelijker om de twee manipulaties (soort emotioneel woord en perspectief) te gebruiken, aangezien deze niet in losse woorden kunnen worden geplaatst (het emotionele woord *knap* en het perspectief *Linda* worden samen snel een zin: *Linda is knap*). In het huidige onderzoek zal er daarom ook gekeken worden naar de woorden in een zinscontext. Vernieuwend aan het onderzoek is dat het experiment nu niet zal worden uitgevoerd met een geblokt design, maar met een gemixt design. In het onderzoek van de Mulder et al. (in voorbereiding) werden de drie soorten sociaal-evaluatieve woorden apart in verschillende blokken getoond. De participant moest eerst alle kleuren benoemen van de complimenten, dan die van de beledigingen enzovoorts. In een gemixt design worden de zinnen met de verschillende soorten woorden juist door elkaar heen getoond.

Participanten weten hierdoor niet wat voor woord zij kunnen verwachten, in tegenstelling tot een geblokt design waarin de participant inmiddels door kan hebben dat hij of zij bijvoorbeeld alleen complimenten te zien krijgt. In het gemixte design wordt ook verwacht dat het emotionele Stroop effect gevonden zal worden. Een participant kan in een geblokt design ‘wennen’ aan de woorden die hij of zij te zien krijgt. In een gemixt design komen deze woorden onverwachts en zal een participant misschien nog eerder schrikken van een belediging. Aangezien er in een geblokt design al emotionele Stroop effecten zijn gevonden wordt er daarom dus verwacht dat dit in het gemixte design ook zo zal zijn. Een nadeel van een gemixt design kan zijn dat er mogelijk een *carry-over* effect kan plaatsvinden (Waters, Sayette, & Wertz, 2003). Dit houdt in dat een bepaalde stimulus de reactie op een andere stimulus kan beïnvloeden. Dit kan een nadelig effect zijn: mogelijk heeft een participant om de verkeerde reden een langere reactietijd op bijvoorbeeld een compliment, omdat zij nog geschrokken was van de vorige belediging die zij las. Dit effect is echter niet te voorkomen.

2.2 De rol van optimisme

Het emotionele Stroop effect in de sociaal-evaluatieve taal kan worden verklaard doordat er meer aandacht wordt gegeven aan neutrale beschrijvingen en beledigingen dan aan complimenten. Dit aandachtsproces zou kunnen verschillen voor personen. Er kunnen bijvoorbeeld bepaalde persoonlijkheidseigenschappen zijn die ervoor zorgen dat de een zich meer betrokken voelt bij een belediging en niets voelt bij een compliment terwijl de ander dit andersom ervaart. Hierdoor zou er ook verschillend gepresteerd kunnen worden op de emotionele Stroop-taak. Richards et al. (1992) toonden bijvoorbeeld aan dat angstige mensen een langere reactietijd hadden bij het benoemen van de kleur van woorden die gericht waren op angst (tegenover *vrolijke* woorden) terwijl niet-angstige mensen dit effect niet lieten zien.

Angstige mensen staan volgens de auteurs meer bezorgd in het leven en hierdoor doen de negatieve woorden hen meer dan mensen die niet angstig zijn.

Het emotionele Stroop effect zou ook kunnen verschillen voor personen die een verschillende levensvisie of houding hebben. De manier waarop iemand in het leven staat, kan ervoor zorgen dat diegene op een bepaalde manier met de sociale wereld omgaat en hierdoor ook bepaalde stimuli als relevant ziet en andere stimuli juist niet. Zo kan iemand met een positieve houding zich bij andere stimuli betrokken voelen dan iemand die juist negatief in het leven staat. Hierdoor kunnen de aandachtsprocessen voor deze stimuli verschillen. Dit zou in dit geval dan weer kunnen zorgen voor een ander verwerkingsproces van complimenten of beledigingen en voor een andere prestatie op de emotionele Stroop-taak. Dit gehele proces zou kunnen verschillen voor mensen die meer of minder optimistisch in het leven staan. Optimisme kan worden omschreven als 'een verwachting met een positieve uitkomst, ofwel vanuit een algemene, dispositionele aard of met betrekking tot een specifieke situatie' (Segerstrom, 2001, p. 1334). Het huidige onderzoek zal zich focussen op het dispositioneel optimisme: hoe positief een persoon over het algemeen in het leven staat.

Segerstrom (2001) deed eerder onderzoek naar de rol van optimisme in een emotionele Stroop-taak en hieruit bleek dat optimisme geassocieerd werd met meer interferentie bij positieve emotionele stimuli dan bij negatieve emotionele stimuli. Er was hier sprake van een omgekeerd emotioneel Stroop effect, aangezien de interferentie hier juist ontstond bij de positieve woorden in plaats van bij de negatieve woorden. Pessimisten lieten juist een langere reactietijd zien bij het benoemen van de kleuren van negatieve woorden. Hier was er sprake van een origineel emotioneel Stroop effect. In dit onderzoek is er echter alleen gekeken naar losstaande, niet sociaal-evaluatieve woorden en is er geen onderscheid van perspectief gemaakt. Het huidige onderzoek zal hierop voortgaan door te kijken naar sociaal-evaluatieve zinnen en

het perspectief-onderscheid. Daarnaast maakte Segerstrom (2001) gebruik van een geblokt design en zal huidig onderzoek de effecten meten met een gemixt design.

De verwachting in het huidige onderzoek is dat het optimisme van een persoon invloed kan hebben op het emotionele Stroop effect. Net als Segerstrom (2001), lieten ook Karademas, Kafetsios, en Sideridis (2007) zien dat optimisten meer te maken hadden met interferentie bij woorden over welzijn dan bij woorden over angst. Dit komt doordat optimisten een *attentional bias* hebben voor positieve stimuli (Bruner, 1957). Wanneer men een positieve kijk heeft op het leven, zullen deze mensen zich meer aantrekken van positieve emotionele woorden. Zij zien deze woorden als relevant en belangrijk, en geven er hierdoor aandacht aan. Complimenten kunnen hierdoor zorgen voor een langere reactietijd bij het benoemen van de kleur. Bij beledigingen zal dit niet het geval zijn, omdat de persoon met een optimistische houding zich hier geen slachtoffer van zal voelen. Er zal zo een omgekeerd emotioneel Stroop effect ontstaan. Volgens Taylor en Armor (1996) kan dit komen doordat optimisten gemakkelijker met stress en problemen omgaan, en hierdoor hun emoties beter kunnen reguleren. Wanneer er sprake is van een tegenslag (in dit geval het ontvangen van een belediging) zullen optimisten toch positief kunnen blijven. Het persoonlijk aanspreken zal voor een sterker effect zorgen: de complimenten zullen dan nog langzamer verwerkt worden aangezien de eigen naam ook de aandacht kan trekken. Mensen met een minder optimistische houding (een wat meer pessimistische houding) zullen daarentegen juist een langere reactietijd hebben bij beledigingen. Dit komt doordat zij een *attentional bias* hebben voor negatieve stimuli (Bruner, 1957). Beledigingen worden voor hen hierdoor gezien als relevant en daarom wordt er aandacht aan gegeven. Doordat deze personen minder positief in het leven staan, zullen zij zich eerder aangesproken voelen door de beledigingen dan door de complimenten. Hier zal een emotioneel Stroop effect plaatsvinden. Dit effect zal nog sterker zijn wanneer de beledigingen gericht zijn op de participant zelf omdat de kracht van de belediging hierdoor sterker wordt. Voor de reactietijd op neutrale

beschrijvingen wordt er voor beide groepen geen duidelijk verschil verwacht, omdat het optimisme hier waarschijnlijk geen invloed op uitoefent.

2.3 Hoofdvraag en hypothesen

Het huidige onderzoek bevat twee hoofdvragen. De eerste hoofdvraag luidt: Bestaat er in een gemixt design een emotioneel Stroop effect? Hierbij wordt verwacht dat net als in een geblokt design, er binnen een gemixt design een emotioneel Stroop effect gevonden zal worden. De eerste hypothese luidt daarom als volgt:

Hypothese 1: Binnen een gemixt design vindt er een emotioneel Stroop effect plaats, beledigingen en neutrale beschrijvingen zorgen voor een langere reactietijd bij het benoemen van de kleur dan complimenten.

De tweede hoofdvraag van het onderzoek luidt: Wordt het waargenomen emotionele Stroop effect beïnvloed door de persoonlijkheidseigenschap optimisme? De verwachting is dat het optimisme van een persoon het effect kan beïnvloeden. Hieruit volgen de volgende hypothesen:

Hypothese 2a: Wanneer iemand meer optimistisch in het leven staat, zal diegene een langere reactietijd hebben bij het benoemen van de kleur van complimenten dan bij beledigingen en neutrale beschrijvingen.

Hypothese 2b: Het effect van hypothese 2a zal nog sterker zijn bij het persoonlijk aanspreken.

Hypothese 3a: Wanneer iemand meer pessimistisch in het leven staat, zal diegene een langere reactietijd hebben bij het benoemen van de kleur van beledigingen dan bij complimenten en neutrale beschrijvingen.

Hypothese 3b: Het effect van hypothese 3a zal nog sterker zijn bij het persoonlijk aanspreken.

Er zal voor het eerst een onderzoek uitgevoerd worden naar het emotionele Stroop effect met een combinatie van een gemixt design en het onderscheid van perspectief. Mocht dit effect ook in deze combinatie ontstaan, kan dit onderzoek dienen als een extra bewijs voor het emotionele Stroop effect in de sociaal-evaluatieve taal. Tevens zal er voor het eerst in deze combinatie gekeken worden naar de invloed van optimisme op het emotionele Stroop effect.

3. Methode

3.1 Participanten

Voor het onderzoek zijn er 39 Nederlandse participanten tussen de 18 en 27 jaar getest die verzameld zijn via de proefpersonendatabase van het *Utrecht Institute of Linguistics OTS* ($M=20.9$; $SD=2.4$). Deze participanten waren allemaal vrouwelijk, rechtshandig en student aan de Universiteit Utrecht. Er is gekozen voor alleen vrouwelijke participanten omdat de stimuli in het experiment zijn afgestemd op vrouwen en zo kunnen effecten van geslacht uitgesloten worden. Mogelijk is het verwerkingsproces van beledigingen en complimenten verschillend voor mannen en vrouwen. De keuze voor alleen rechtshandigen bevat dezelfde redenen. De stimuli in het experiment zijn afgestemd op rechtshandigen, en effecten van links- of rechtshandigheid kunnen zo uitgesloten worden (mogelijk kunnen linkshandigen de linker knoppen sneller indrukken en de rechtshandigen de rechter knoppen). Daarnaast mochten de participanten niet kleurenblind en/of dyslectisch zijn.

3.2 Materiaal

In het onderzoek is er gebruikgemaakt van een sociaal-evaluatieve emotionele Stroop-taak. Deze taak bevatte hetzelfde materiaal als in het onderzoek van de Mulder et al. (in voorbereiding) en dit materiaal is hierdoor al getest. In totaal waren er 36 verschillende woorden waarvan 12 complimenten, 12 beledigingen en 12 neutrale beschrijvingen. De gebruikte

woorden zijn te vinden in bijlage 1. De woorden werden geplaatst in zinnen waarin er ook onderscheid gemaakt werd tussen zinnen die gericht waren op de participant zelf of zinnen die gericht waren op een ander. Wanneer een participant bijvoorbeeld Lotte heette, kreeg zij zinnen als ‘Lotte is een idioot’ te zien maar ook zinnen als ‘Manon is een idioot’. Deze ‘andere’ naam werd gebaseerd op het aantal letters van de participant haar naam zodat de namen nog enigszins op elkaar leken. Zo kon een verschillende reactietijd niet te wijten zijn aan bijvoorbeeld een langere naam. De participant kreeg alle soorten woorden (complimenten, beledigingen en neutrale beschrijvingen) in twee soorten zinnen te zien (gericht op de participant zelf en op een ander) en in elke kleur (rood, blauw, groen en geel). In totaal kreeg een participant dus 288 zinnen te lezen in het experiment. Deze zinnen werden gemixt laten zien in 6 blokken van 48 woorden en hierin werd een bepaald woord, een bepaalde kleur of het soort perspectief nooit meer dan twee keer achter elkaar getoond.

Het onderzoek werd afgenomen in een UIL-OTS lab. Dit lab bevat twee cabines met een computer en een toetsenbord. Vier knoppen op het toetsenbord (de twee knoppen links en rechts van de spatiebalk) stonden voor de verschillende kleuren in het onderzoek. Er is voor twee soorten kleurvolgordes gekozen, om zo effecten van knopdruk-capaciteit uit te sluiten. Mogelijk vonden participanten het makkelijker om de rechter knoppen in te drukken door hun rechtshandigheid. In afbeelding 1 en 2 zijn de twee verschillende kleurcodes te zien.

ROOD	GROEN	SPATIEBALK	BLAUW	GEEL
------	-------	------------	-------	------

Afbeelding 1. *Kleurcode 1*

GEEL	BLAUW	SPATIEBALK	GROEN	ROOD
------	-------	------------	-------	------

Afbeelding 2. *Kleurcode 2*

Daarnaast werd er gebruikgemaakt van meerdere vragenlijsten (de EXIT-vragenlijst, STAI, RSE, NEO-ffi, AMES, MAAS en LOT-R). Deze vragenlijsten werden afgenomen omdat het huidige onderzoek onderdeel was van een groter onderzoek. In het huidige onderzoek staan alleen de EXIT-vragenlijst en de *The Life-Orientation Test-Revised* centraal. De EXIT-vragenlijst bevat een aantal vragen over het experiment zelf zoals: ‘Wat vond je van het experiment met de complimenten en beledigingen?’ en bevat ook vragen over situationele omstandigheden zoals concentratieproblemen die mogelijk de resultaten kunnen beïnvloeden. De vragenlijst is niet gebruikt in de analyse, maar wanneer bijvoorbeeld meerdere participanten aangaven dat zij een slechte concentratie hadden tijdens het experiment konden deze personen uitgesloten worden van het onderzoek. Dit is niet gebeurd. De EXIT-vragenlijst is te vinden in bijlage 2.

Om het optimisme van de participanten te meten, werd er gebruikgemaakt van *The Life-Orientation Test-Revised*. Deze betrouwbare vragenlijst bevat drie stellingen die het dispositioneel optimisme meten en drie stellingen die het dispositioneel pessimisme meten ($\alpha = 0.79$) (Segerstrom, Evans, & Eisenlohr-Moul, 2011). Deze vragenlijst is iets aangepast. De vragenlijst bevat een aantal *fillers* (opvulvragen die over een ander onderwerp gaan) maar deze zijn buiten beschouwing gelaten door de lengte van het onderzoek. Daarnaast is de vragenlijst vertaald naar het Nederlands en gecontroleerd door een tweetalig (Nederlands-Engels) persoon. Na het verwijderen van de fillers en na de vertaling bleek de vragenlijst nog steeds betrouwbaar te zijn ($\alpha = 0.77$). Uit de vragenlijst is gebleken of een participant meer optimistisch of meer pessimistisch in het leven staat en dit onderscheid kon vervolgens gemaakt worden in de analyse. Deze vragenlijst is te vinden in bijlage 3.

3.3 Design

De afhankelijke variabele van het onderzoek is de gemiddelde reactietijd per participant op het soort woord. De onafhankelijke variabelen in het onderzoek zijn de verschillende soorten emotionele woorden die gemanipuleerd worden (complimenten, neutrale beschrijvingen en beledigingen die ofwel gericht zijn op de participant zelf of op een ander) en het optimisme/pessimisme. Het onderzoek bevat hierdoor een 3 x 2 x 2 design. Er is *binnen* participanten gemeten, aangezien elke deelnemster elk soort woord te zien heeft gekregen.

3.4 Procedure

De participanten werden verwelkomd in het lab en tekenden een deelnemersverklaring waarin zij konden instemmen met deelname aan het experiment. Hierin stond onder andere wat de participant kon verwachten, dat zij elk moment kon stoppen met het experiment en dat er vertrouwelijk zal worden omgegaan met de gegevens. Deze verklaring is te vinden in bijlage 4. Ook is er verbaal genoemd dat de participanten ten alle tijden mochten stoppen wanneer zij het experiment te heftig vonden. De participanten namen individueel plaats in een cabine en kregen op het computerscherm een uitleg van de taak te zien. Zij zouden zinnen te zien krijgen die woord-voor-woord gepresenteerd werden in het midden van het scherm, met het laatste woord in een bepaalde kleur. De bedoeling was dan om zo snel en nauwkeurig mogelijk de kleur van het woord aan te geven met de verschillende knoppen op het toetsenbord. Op het toetsenbord lag een kaartje met de kleuren die bij de knoppen hoorden. Er werd eerst een proefsessie uitgevoerd, zodat de participant kon wennen aan de knoppen en de bijbehorende kleuren. De duur van deze proefsessie was afhankelijk van de prestatie van de participant. De participant kreeg twee keer een sessie van 16 zinnen en wanneer zij minimaal 80% hiervan goed had beantwoord, was de oefensessie klaar. De participant kon dan nog vragen stellen en hierna kon zij beginnen met het echte experiment. Het experiment bestond uit 6 blokken en tussen deze

blokken door kon de participant een pauze nemen. In totaal waren de participanten gemiddeld 20 minuten bezig. Hierna moesten zij de eerdergenoemde vragenlijsten invullen op de computer. Na afloop werd de participant bedankt, tekende zij voor haar vergoeding en ontving zij deze.

3.5 Analyse

Na het verzamelen van de data, is deze data verwerkt in Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 22. In totaal is bij 96,76 procent van de woorden de juiste kleur gekozen. De foute antwoorden zijn verwijderd omdat de participanten deze vragen mogelijk op de gok hebben ingevuld. Ook de oefen-antwoorden zijn niet opgenomen in de analyse. Er is niemand gestopt met het experiment.

Allereerst zijn de participanten opgedeeld in twee groepen: de meer optimistische en de meer pessimistische participanten. Hierna is er een *repeated measures* ANOVA uitgevoerd aangezien er sprake was van een herhaalde meting binnen één groep. Er werd onderzocht of er significante hoofdeffecten zijn van het soort emotionele woord, perspectief en optimisme. Wanneer er een hoofdeffect significant bleek te zijn, werd er een Bonferroni *post-hoc* test uitgevoerd om te bekijken waar dit verschil zich bevindt. Ook is er gekeken naar significante interactie-effecten.

4. Resultaten

Om de participanten onder te verdelen in de meer optimistische en meer pessimistische groep, is er een *median split* uitgevoerd. Hiervoor is er eerst een somscore berekend van de zes vragen over het optimisme. Drie vragen uit de vragenlijst zijn omgepoold, zodat bij elke vraag een score van 5 stond voor het meest optimistisch en een score van 1 voor het meest pessimistisch. In totaal kon elke participant een somscore tussen de 6 en 30 hebben. De gemiddelde somscore

bleek 20,1 te zijn ($SD=3.95$) en de mediaan was 20. Door middel van de *median split* werden de participanten met een somscore van 21 of hoger daarom beschouwd als meer optimistisch ($N=18$) en de participanten met een somscore van 19 of lager als meer pessimistisch ($N=16$). Er zijn 5 participanten buiten beschouwing gelaten, aangezien zij precies op de mediaan hebben gescoord. In totaal zijn er 34 participanten meegenomen in de analyse.

Er is een *repeated measures ANOVA* uitgevoerd met het soort emotionele woord en het perspectief als binnen-proefpersonen variabelen en optimisme als tussen-proefpersonen variabele. Hieruit bleek dat er sprake was van een hoofdeffect van het soort emotionele woord ($F(2,64)=5.27, p=0.008$). Uit de Bonferroni *post-hoc* test bleek dat neutrale beschrijvingen een significant langere reactietijd hadden dan complimenten ($t(33)=2.57, p=0.045$) en dat beledigingen een langere reactietijd hadden dan complimenten ($t(33)=3.12, p=0.012$). Er bleek geen significant verschil te zijn tussen de reactietijd van beledigingen en neutrale beschrijvingen ($t(33)=0.37, p=1.00$). Er is sprake van een emotioneel Stroop effect. Men deed langer over het benoemen van de kleur van beledigingen en neutrale beschrijvingen dan het benoemen van de kleur van complimenten (zie tabel 1). Hypothese 1 wordt hiermee bevestigd.

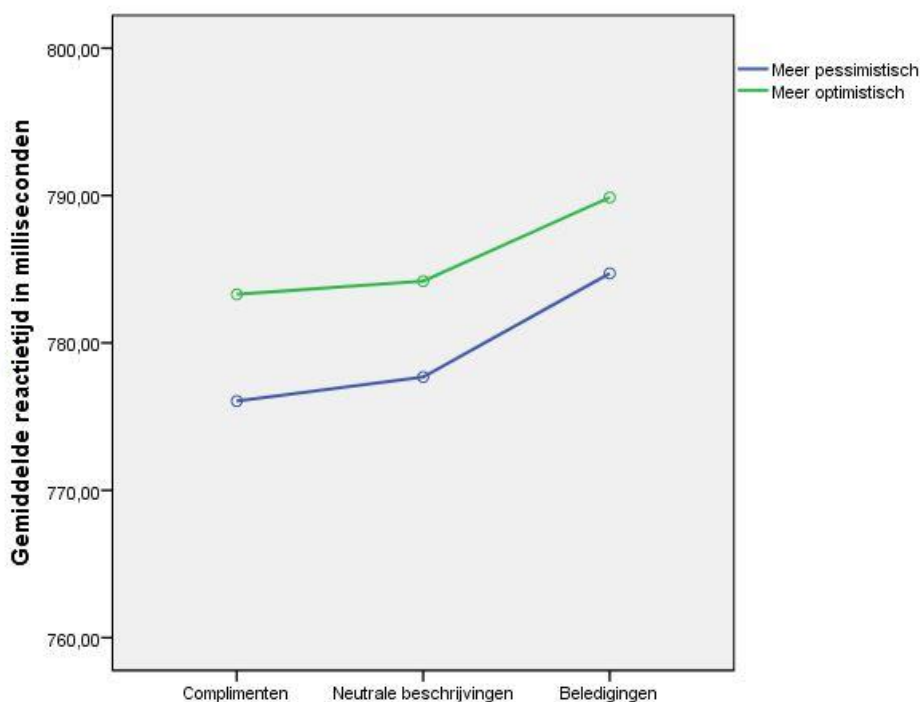
Tabel 1. *Gemiddelde Reactietijden (en Standaarddeviaties) in milliseconden voor drie soorten Woorden (n: aantal waarnemingen).*

	Gemiddelde reactietijd (en Standaarddeviaties) in milliseconden
Soort woord	(n = 34)
Complimenten	770.91 (14.30)
Neutrale beschrijvingen	787.29 (15.63)
Beledigingen	789.70 (14.27)

Er is geen hoofdeffect van perspectief gevonden. Of de zin op de participant zelf gericht was of op een ander, maakte dus geen verschil ($F(1,32)=0.001, p=0.98$).

Er bleek ook geen hoofdeffect van optimisme te zijn ($F(1,32)=0.05$, $p=0.83$). In afbeelding 3 is de gemiddelde reactietijd te zien op het benoemen van de kleur van complimenten, neutrale beschrijvingen en beledigingen voor personen die meer pessimistisch en meer optimistisch in het leven staan. Hierin is het emotionele Stroop effect te zien en is er te zien dat er geen significant verschil gevonden is bij dit effect tussen de twee groepen (de grafiek lijkt een verschil aan te tonen tussen deze twee groepen maar dit verschil is niet significant).

Afbeelding 3. De gemiddelde reactietijd op het benoemen van de kleur van complimenten, neutrale beschrijvingen en beledigingen voor de meer pessimistische en de meer optimistische personen.

Er zijn geen significante interacties gevonden tussen alle drie de factoren (optimisme, soort emotionele woord en perspectief). Alle p-waardes bleken groter te zijn dan $p=0.60$. In tabel 2 staan de gemiddelden en standaarddeviaties voor de drie soorten woorden uitgesplitst in het soort perspectief en in de twee groepen. Hierin is te zien dat er nog steeds sprake is van een

emotioneel Stroop effect, maar dat het soort perspectief en het optimisme geen verschil maken. Hypothese 2a, 2b, 3a en 3b kunnen niet worden bevestigd.

Tabel 2. *Gemiddelde Reactietijden (en Standaarddeviaties) in milliseconden voor drie soorten Woorden uitgesplitst in twee Groepen en twee Perspectieven (n: aantal waarnemingen).*

Soort woord	Meer optimistisch (n = 18)		Meer pessimistisch (n = 16)	
	Gericht op participant	Gericht op ander	Gericht op participant	Gericht op ander
Complimenten	772.87 (92.56)	776.72 (70.92)	763.83 (86.86)	770.22 (97.23)
Neutrale beschrijvingen	793.72 (84.57)	783.81 (91.74)	788.29 (100.82)	783.36 (96.79)
Beledigingen	791.66 (96.89)	795.93 (79.60)	785.15 (80.47)	786.07 (91.29)

5. Discussie en conclusie

In dit onderzoek is er gekeken naar het emotionele Stroop effect en de rol van optimisme bij dit effect. De eerste hoofdvraag luidde: Bestaat er in een gemixt design een emotioneel Stroop effect? In dit onderzoek is er voor het eerst gekeken naar het emotionele Stroop effect in een gemixt design in combinatie met sociaal-evaluatieve taal geplaatst in zinnen gericht op de participant zelf of op een ander. Er werd verwacht dat er in deze context net als in een geblokt design een emotioneel Stroop effect gevonden zou worden. Dit was ook het geval. De reactietijd bij het benoemen van de kleur van beledigingen en neutrale beschrijvingen bleek langer te zijn dan de reactietijd bij het benoemen van de kleur van complimenten. Dit laat het emotionele Stroop effect zien en dit resultaat komt overeen met wat De Mulder et al. (in voorbereiding) in hun geblokte design lieten zien. Ons automatische systeem zorgt ervoor dat wij onze aandacht richten op de beledigingen en neutrale beschrijvingen en hierdoor minder aandacht geven aan de taak. Wanneer we de kleur van deze woorden willen benoemen, worden we door ons automatische leesproces afgeleid door de betekenis van de woorden omdat we ons er betrokken

bij voelen. Onze emoties komen direct in werking en zorgen ervoor dat we aandacht geven aan deze woorden (Van Berkum, 2016). Door deze afleiding reageren we dan langzamer op de taak. Een belediging trekt onze aandacht omdat deze een negatieve valentie bevat. Door onze *negativity bias* hebben negatieve stimuli een groter effect op ons dan positieve stimuli en trekken daardoor eerder onze aandacht (Rozin & Royzman, 2001). De neutrale beschrijvingen hebben in dit onderzoek net als in de Mulder et al. (in voorbereiding) ook gezorgd voor een significante langere reactietijd bij het benoemen van kleur vergeleken met complimenten. Dit kan komen doordat de beschrijvingen betrekking hadden op de participant, deze gingen immers over hen. De participanten zullen zich betrokken hebben gevoeld bij de woorden en hierdoor hebben deze woorden de aandacht getrokken. Daarnaast werden deze beschrijvingen getoond naast de beledigingen en complimenten die respectievelijk een negatieve en een positieve valentie bevatten. Hierdoor kan de participant zich afvragen wat voor valentie de neutrale beschrijving bevat (De Mulder et al., in voorbereiding). Dit kan voor aandacht hebben gezorgd en zo ook voor een langere reactietijd op het benoemen van de kleur. De reactietijd bij het benoemen van de kleur van complimenten was korter dan de reactietijd op beledigingen en neutrale beschrijvingen. Deze complimenten hebben de aandacht minder getrokken (of hebben zelfs helemaal geen aandacht getrokken) waardoor er meer aandacht op de taak zelf gegeven werd. Ashby, Isen, en Turken (1999) besproken verschillende onderzoeken waarin naar voren kwam dat een klein positief affect al een directe positieve invloed kan hebben op veel verschillende taken zoals een probleem oplossen. Ondanks de korte tijd dat een participant elke keer te maken had met een compliment, zou het lezen hiervan mogelijk toch gezorgd kunnen hebben voor een positief affect en hierdoor voor een betere prestatie op de Stroop-taak.

Het zogenoemde *carry-over effect* waarin de prestatie van de participanten beïnvloed kan worden door voorgaande woorden heeft dus niet voor andere resultaten gezorgd. Ook wanneer de participanten een woord niet verwachten, is er sprake van meer interferentie bij

beledigingen en neutrale beschrijvingen dan bij complimenten. Er is sprake van een emotioneel Stroop effect in een geblokt en gemixt design.

Net als in het onderzoek van De Mulder et al. (in voorbereiding) is er in dit onderzoek geen effect van perspectief gevonden. Een verklaring hiervoor kan zijn dat een belediging of een neutrale beschrijving al genoeg in zich heeft om onze aandacht te trekken, of deze woorden nu gericht zijn op onszelf of niet. Een andere verklaring voor het uitblijven van een effect van perspectief kan zijn dat de participanten in het experiment door hebben gehad dat zij eigenlijk alleen op de laatste gekleurde woorden moesten letten om de taak uit te voeren. Uit de EXIT-vragenlijst bleek ook dat de participanten vaker dachten dat er onderzoek werd gedaan naar de reactietijd op de gekleurde emotionele woorden dan dat er onderzoek werd gedaan naar het perspectief. Mogelijk zijn de eerste woorden (de namen) daarom genegeerd in het experiment.

De tweede hoofdvraag van het onderzoek luidde: Wordt het waargenomen emotionele Stroop effect beïnvloed door de persoonlijkheidseigenschap optimisme? De verwachting was dat een optimistische houding voor een omgekeerd Stroop effect zou zorgen, waarin deze personen een langere reactietijd hebben bij het benoemen van de kleur van complimenten. Participanten met een wat meer pessimistische houding zouden juist een interferentie laten zien bij beledigingen. In het huidige onderzoek zijn deze effecten niet gevonden. De beledigingen en neutrale beschrijvingen zorgden bij beide groepen voor een langere reactietijd dan complimenten. De manier waarop iemand in het leven staat heeft dus niet voor een ander aandachtsproces gezorgd: beledigingen en neutrale beschrijvingen zijn voor beide groepen relevant en zorgen hierdoor hoe dan ook voor meer interferentie dan complimenten.

Dit resultaat strookt met de resultaten van Karademas et al. (2007) en Segerstrom (2001). Een verklaring hiervoor kan zijn dat er in deze onderzoeken gebruik werd gemaakt van een Stroop-taak met woorden die niet sociaal-evaluatief waren, maar die meer betrekking hadden op het optimisme en pessimisme zoals *geluk*, *gevaar* en *ziekte*. Misschien heeft een

meer optimistische of pessimistische visie meer (of alleen) invloed op dit soort woorden over het welzijn of over algemene negatieve dingen in het leven dan sociaal-evaluatieve taal.

Een mogelijke beperking van het onderzoek zou de indeling van de pessimistische en optimistische groep kunnen zijn. Voor het huidige onderzoek is er gebruikgemaakt van de *median split* methode, waarin de groep participanten aan de hand van de mediaan van de totale score van de vragen is ingedeeld in een meer optimistische en een meer pessimistische groep. Volgens Hanssen en Peters (2009) is de LOT-R geen meting voor deze schaal tussen het pessimisme en optimisme. De vragenlijst bevat stellingen die het optimisme en het pessimisme meten, waardoor er dus eigenlijk twee aparte factoren ontstaan. Bij de *median split* methode wordt er een minder duidelijke scheiding gemaakt tussen deze twee groepen. De participanten konden een score van 6 tot 30 hebben, waarin een score van 30 stond voor het 'meest optimistisch'. Volgens Hanssen en Peters (2009) zou een score van 18 dan als grens gezien moeten worden (in plaats van de mediaan van 20): hierboven zijn mensen dan optimistisch en hieronder zijn mensen pessimistisch. Deze manier zorgde echter voor twee ongelijke groepen en deze limitatie weegt zwaarder dan een mogelijk verkeerd gebruik van de *median split* methode. Bovendien zijn er ook onderzoeken die aantonen dat de factoren wel als een dimensie tussen pessimisme en optimisme gezien kunnen worden (Scheier & Carver, 1985). Het is dus nog onduidelijk welke methode als beste naar voren komt (Ten Klooster et al., 2010). Daarnaast kan er sprake zijn van mono-operationalisatie van het begrip optimisme. Het optimisme is met één vragenlijst gemeten en deze vragenlijst bevatte maar zes vragen. Vervolgonderzoek zou de vragenlijst kunnen uitbreiden met bijvoorbeeld constructen die kunnen samenhangen met optimisme zoals hoop of zelfeffectiviteit (Ten Klooster et al., 2010).

Het resultaat van het huidige onderzoek gold alleen in deze omstandigheden dus mogelijk is er meer onderzoek nodig om uit te sluiten of het optimisme van een persoon daadwerkelijk geen rol speelt in het verwerken van beledigingen en complimenten. Daarnaast

is er in dit onderzoek naar een relatief klein aantal studenten gekeken die daarbij ook allemaal vrouwelijk waren. Hierdoor kan er niet generaliseerd worden. Er is vervolgonderzoek nodig om naar meer participanten te kijken in verschillende groepen met bijvoorbeeld een ander geslacht of een andere leeftijd.

Al met al heeft het huidige onderzoek ook in een gemixt design een emotioneel Stroop effect aangetoond. Het onderzoek is hierdoor een goede aanvulling op het onderzoek van De Mulder et al. (in voorbereiding). Het optimisme van een persoon maakte geen verschil in het gevonden emotionele Stroop effect. De meer optimistische of de juist meer pessimistische houding van een persoon zorgde niet voor een andere verwerking van de sociaal-evaluatieve woorden. Het ontvangen van beledigingen en complimenten is een gelijk proces voor beide groepen, en ook een automatisch proces. Door onze *negativity bias* hebben negatieve stimuli meer effect op ons dan positieve stimuli en hierdoor geven we automatisch meer aandacht aan deze negatieve stimuli. De complimenten en beledigingen die een rol kunnen spelen bij onze sociale belangen zijn dus op dezelfde manier relevant voor ons of juist niet: we schrikken allemaal wanneer we een belediging ontvangen, ongeacht we nu positief of juist negatief in het leven staan.

6. Literatuurlijst

- Ashby, F. G., Isen, A. M., & Turken, U. (1999). A neuropsychological theory of positive affect and its influence on cognition. *Psychological Review*, *106*, 529–550.
- Bertels, J., Kolinsky, R., Pietrons, E. & Morais, J. (2011). Long-lasting attentional influence of negative and taboo words in an auditory variant of the emotional Stroop task. *Emotion*, *11*(1), 29-37.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage* (Vol. 4). Cambridge, Verenigd Koninkrijk: Cambridge university press. 311-323.
- Bruner, J. S. (1957). On perceptual readiness. *Psychological review*, *64*(2), 123-152.
- De Mulder, H.N.M., Struiksmā, M.E., & van Berkum, J.J.A. (in preparation). The power of social-evaluative language: Processing insults, compliments and neutral person descriptors, 1-22.
- Hanssen, M. M., & Peters, M. L. (2009). Is optimisme gezond en pessimisme ongezond?. *Psychologie en Gezondheid*, *37*(5), 298-307.
- Karademas, E. C., Kafetsios, K., & Sideridis, G. D. (2007). Optimism, self-efficacy and information processing of threat-and well-being-related stimuli. *Stress and Health*, *23*(5), 285-294.
- McKenna, F. P., & Sharma, D. (1995). Intrusive cognitions: An investigation of the emotional Stroop task. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, *21*(6), 1595-1607.
- Richards, A., French, C.C., Johnson, W. Naparstek, J. & Williams, J. (1992). Effect of mood manipulation and anxiety on performance of an emotional Stroop task. *British Journal of Psychology* *83*(4), 479-491.

- Rozin, P., & Royzman, E. B. (2001). Negativity bias, negativity dominance, and contagion. *Personality and social psychology review*, 5(4), 296-320.
- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology*, 4, 219-247.
- Seegerstrom, S. C. (2001). Optimism and attentional bias for negative and positive stimuli. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(10), 1334-1343.
- Seegerstrom, S. C., Evans, D. R., & Eisenlohr-Moul, T. A. (2011). Optimism and pessimism dimensions in the Life Orientation Test-Revised: Method and meaning. *Journal of Research in Personality*, 45(1), 126-129.
- Stroop, J. R. (1935). Studies of interference in serial verbal reactions. *Journal of experimental psychology*, 18(6), 643-662.
- Taylor, S.E., & Armor, D.A. (1996). Positive illusions and coping with adversity. *Journal of Personality*, 64, 873-898.
- Ten Klooster, P. M., Weekers, A. M., Eggelmeijer, F., Van Woerkom, J. M., Drossaert, C. H. C. M., Taal, E., Baneke, J.J., & Rasker, J. J. (2010). Optimisme en/of pessimisme: factorstructuur van de Nederlandse Life Orientation Test-Revised. *Psychologie en Gezondheid*, 38(2), 89-100.
- Thorpe, S. J., & Salkovskis, P. M. (1997). Information processing in spider phobics: The Stroop colour naming task may indicate strategic but not automatic attentional bias. *Behaviour Research and Therapy*, 35(2), 131-144.
- Van Berkum, J. J. A. (2016). Language comprehension and emotion: where are the interfaces, and who cares? To appear in M. Miozzo, G. de Zubiagaray, & N. O. Schiller (Eds.), *Oxford Handbook of Neurolinguistics*. Oxford: OUP. 1-26.
- Waters, A. J., Sayette, M. A., & Wertz, J. M. (2003). Carry-over effects can modulate emotional Stroop effects. *Cognition and Emotion*, 17(3), 501-509.

Williams, J.M.G., Mathews, A. & MacLeod, C. (1996). The emotional Stroop task and psychopathology. *Psychological Bulletin*, 120, 3-24.

Williams, J. M. G., & Broadbent, K. (1986). Distraction by emotional stimuli: Use of a Stroop task with suicide attempters. *British Journal of Clinical Psychology*, 25(2), 101-110.

Watts, F. N., McKenna, F. P., Sharrock, R., & Trezise, L. (1986). Colour naming of phobia-related words. *British journal of Psychology*, 77(1), 97-108.

7. Bijlagen

7.1 Gebruikte stimuli

Complimenten	Beledigingen	Neutrale beschrijvingen
Schoonheid	Achterlijk	Deelnemster
Lieverd	Slecht	Persoon
Prachtig	Trut	Nederlandse
Schitterend	Lelijk	Meerderjarig
Talent	Afschrik wekkend	Rechtshandig
Doorzetter	Teleurstelling	Studente
Inspiratie	Leugenaar	Meid
Perfect	Kutwif	Vrouw
Indrukwekkend	Verschrikkelijk	Proefpersoon
Briljant	Hoer	Dochter
Droombeeld	Idiot	Mens
Knap	Arrogant	Familie lid

7.2 EXIT-vragenlijst

De participanten kregen deze vragenlijst op de computer.

Welkom!

In deze vragenlijst zul je een aantal vragen beantwoorden over het experiment waar je zojuist aan meegedaan hebt.

Er zijn 20 vragen in deze enquête.

1. Wat vond je van het experiment?
.....
2. Wat was de naam van de derde persoon in het experiment?
.....
3. Wat denk je dat er onderzocht is in dit experiment?
.....
4. Had je problemen met het indrukken van de toetsen?
 - Ja
→ Kun je uitleggen wat het probleem was?
.....
 - Nee
5. Heb je een bepaalde strategie gebruikt om de kleuren te onthouden?
 - Ja
→ Leg uit.
.....
 - Nee
6. Waren de woorden op het scherm goed leesbaar?
 - Ja
 - Nee
→ Waar lag dit aan?
.....
7. Hoe vond je het om de beledigende woorden (bijvoorbeeld 'hoer' of 'kutwif') te lezen?
Heel vervelend 1 2 3 4 5 Heel prettig
8. Hoe vond je het om de complimenterende woorden (bijvoorbeeld 'schoonheid' of 'briljant') te lezen?
Heel vervelend 1 2 3 4 5 Heel prettig
9. Hoe vond je het om de neutrale woorden (zoals 'proefpersoon' of 'studente') te lezen?
Heel vervelend 1 2 3 4 5 Heel prettig
10. Hoe goed kon je je concentreren tijdens het experiment?

Heel slecht 1 2 3 4 5 Heel goed

11. Ben je ooit gepest?

Ja

→ Hoeveel last had je hiervan?

Heel weinig 1 2 3 4 5 Heel veel

Nee

12. Hoe oud ben je?

.....

13. Wat studeer je?

.....

14. Heb je verder nog op- of aanmerkingen?

.....

7.3 Life-Orientation Test-Revised

De participanten kregen deze vragenlijst op de computer en konden hierin op bolletjes klikken die stonden voor de antwoorden 'sterk mee oneens' tot en met 'sterk mee eens'.

In deze vragenlijst zul je een aantal uitspraken lezen die te maken hebben met hoe jij in het algemeen denkt over jezelf. Lees elke uitspraak, en klik op het bolletje dat het beste aangeeft in hoeverre je het ermee eens bent. Er zijn geen goede of foute antwoorden, antwoord naar je gevoel!

1. Op momenten van onzekerheid, ga ik over het algemeen uit van de best mogelijke uitkomst.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

2. Als er iets in mijn leven mis kan gaan, dan gaat het ook mis.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

3. Ik ben altijd optimistisch over mijn toekomst.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

4. Ik verwacht bijna nooit dat de dingen zullen lopen zoals ik graag wil.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

5. Ik reken er meestal niet op dat mij iets goeds zal overkomen.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

6. Over het algemeen verwacht ik dat mij meer goede dingen dan slechte dingen zullen overkomen.

Sterk mee oneens - mee oneens – noch mee eens, noch mee oneens – mee eens – sterk mee eens

7.4 Deelnemersverklaring

De participanten ontvingen en tekenden deze verklaring op papier in tweevoud voordat het experiment begon.

DEELNEMERSVERKLARING experiment

Naam van het onderzoek: Gekleurde zinnen 2

Onder verantwoordelijkheid van: Dr. Marijn Struiksma (m.struiksma@uu.nl)

Plaats en jaar: Universiteit Utrecht, Departement Nederlands, 2016

1. Inleiding

Je hebt je opgegeven voor deelname aan het onderzoek Gekleurde zinnen. Voorop staat dat je deelname vrijwillig is. Dat betekent dus dat je te allen tijde je medewerking aan het onderzoek kunt opzeggen. Er komen in het experiment verschillende typen woorden voor, onder andere beledigingen en complimenten. Uiteraard kun je op elk moment besluiten te stoppen als je het onprettig vindt om deze woorden te lezen. Lees deze toelichting zorgvuldig door en aarzel niet om vragen te stellen over deze tekst, mocht deze niet duidelijk zijn. De onderzoeker zal eventuele vragen betreffende deze toelichting graag beantwoorden.

2. Doel van het onderzoek

In ons onderzoek willen we bekijken hoe goed mensen kleuren van woorden kunnen benoemen. Dit doen we door middel van een computertaak waarmee we de reactie en de reactietijd meten.

3. Gang van zaken tijdens het onderzoek

3.1 Het experiment (gedetailleerde instructies volgen nog)

Tijdens de taken wordt je reactie gemeten met 4 knoppen. Om dit zo nauwkeurig mogelijk te kunnen doen is het belangrijk dat je je vingers op de juiste knoppen houdt. De onderzoeker zal je straks uitleggen welke knoppen dat zijn. Het is dus de bedoeling dat je rustig blijft zitten terwijl je je zo volledig mogelijk concentreert op de taak. Tussendoor zijn er steeds korte pauzes.

3.2 Afhandeling

Na het experiment zal de onderzoeker je vragen om een aantal korte vragenlijsten in te vullen. Sommige vragenlijsten hebben betrekking op je ervaringen tijdens het experiment zelf; in andere moet je aangeven of bepaalde alledaagse situaties meer of minder betrekking op je hebben. Als de vragenlijsten ingevuld zijn, zullen we je vergoeding afhandelen.

4. Vertrouwelijkheid van de gegevens

Alle onderzoeksgegevens blijven volledig vertrouwelijk. Ze kunnen ter beschikking worden gesteld aan derden, maar alleen in anonieme vorm. Ook in latere publicaties zal de identiteit van de deelnemers niet worden onthuld.

5. Informatie

Voor vragen betreffende dit onderzoek kun je contact opnemen met een van de onderzoekers (email: m.struiksm@uu.nl).

6. Deelnemersverklaring

‘Ik verklaar hierbij op voor mij duidelijke wijze te zijn ingelicht over de aard en methoden van het onderzoek, zoals uiteengezet in de bovenstaande informatie brief. Mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.

Ik stem geheel vrijwillig in met deelname aan dit onderzoek. Ik behoud daarbij het recht deze instemming weer in te trekken zonder dat ik daarvoor een reden hoeft op te geven en beseft dat ik op elk moment mag stoppen met het experiment. Indien mijn onderzoeksresultaten gebruikt zullen worden in wetenschappelijke publicaties, dan wel op een andere manier openbaar worden gemaakt, zal dit volledig geanonimiseerd gebeuren. Mijn persoonsgegevens zullen niet door derden worden ingezien zonder mijn uitdrukkelijke toestemming.’

Naam:

.....
(handtekening deelnemer)

.....
(handtekening onderzoeker)

Plaats: Utrecht Datum:

1 kopie voor de proefpersoon en 1 kopie voor de proefleider